

Dzīve un darbs Nīderlandē

Informācija Eiropas pilsoņiem, kuri vēlas strādāt Nīderlandē

Vai jums ir nodoms dzīvot un strādāt Nīderlandē?

Tādā gadījumā rūpīgi iepazīstieties ar šo brošūru. Pirms došanās ceļā uzziniet, kādas prasības jāievēro un kādas formalitātes jākārt. Tas novērsīs sarūgtinājumu ierašanās brīdī. Ja ir pieņemts lēmums par pārcelšanos, jūs ietaupīsiet daudz laika, ja zināsit, kā viss notiek jūsu (īslaicīgās) uzturēšanās zemē.

Šajā brošūrā sniegta šāda informācija:

- nosacījumi saistībā ar darbu Nīderlandē,
- kā atrast darbu Nīderlandē,
- formalitātes, kādas jānokārto, pirms varat dzīvot un strādāt Nīderlandē.

UWV WERKbedrijf saved kopā darba meklētājus un darba devējus un ir dalīborganizācija EURES, starptautiskajā nodarbinātības dienestu tīklā. UWV WERKbedrijf datubāzes sarakstā ir daudz brāvo darba vietu, un šī organizācija palīdz darba devējiem un darba meklētājiem nodibināt kontaktus. Šo brošūru UWV WERKbedrijf ir veidojusi kopā ar Sociālo lietu un nodarbinātības ministriju, kas atbild par nodarbinātības sekmešanu, laikmetīgām darba attiecībām un sociālo apdrošināšanu (tās organizēšanu).

Ja pēc brošūras izlasīšanas jums joprojām ir jautājumi par dzīvi un darbu Nīderlandē, lūdzu, apmeklējiet UWV WERKbedrijf tīmekļa vietni www.werk.nl/eures vai Sociālo lietu ministrijas tīmekļa vietni www.employment.gov.nl. Jūs varat sazināties ar ministriju arī pa tālruni +31 70 333 44 44.

Saturs

1. Īss ievads
2. Formalitātes, ierodoties un dzīvojot Nīderlandē
3. Darba meklēšana
4. Darba vietā – darba nosacījumi
5. Sociālās apdrošināšanas plāni un noteikumi
6. Dzīve Nīderlandē
7. Noderīgas adreses

1. Īss ievads

Nīderlande ir nosacīti maza valsts ar 41 864 km² platību un 16,4 miljoniem iedzīvotāju. Neraugoties uz to, ka valsts ir tik neliela, tā ir sestais lielākais eksportētājs un investors pasaulē.

Nepārtrauktās cīņās ar ūdeni dēļ Nīderlandes vārds ir zināms visā pasaulē. Papildus 450 kilometrus garajai krasta līnijai valstī ir arī daudz upju un ezeru. Lielu daļu zemes veido līdzīgi polderi, ko ietver dambji. Gandrīz puse no zemes platības atrodas zemāk par jūras līmeni un tiek mākslīgi aizsargāta pret augsto ūdens līmeni. Pagātnē sausumu palīdzēja uzturēt vejdzirnava, un tās joprojām ir raksturīga holandiešu ainavas iezīme.

Cīņu ar jūru vislabāk simbolizē Delta Works. Šis milzīgais plūdu barjeru komplekss aizsargā Nīderlandes dienvidu daļu pret applūšanu. Atjaunīgās inženierbūves tapšana pagāja piecdesmit gadu.

Nīderlandes valsts iekārta ir konstitucionāla monarhija ar parlamentāru sistēmu. Valdību vada karaliene un viņas ministri. Šobrīd vairāk nekā pieci procenti iedzīvotāju ir ar citu valstspiederību. Plašāku informāciju un galvenos skaitļus par Nīderlandes sociālo un politisko organizāciju, iedzīvotājiem un ekonomiku varat meklēt Ārlietu ministrijas tīmekļa vietnē www.minbuza.nl.

2. Formalitātes, ierodoties un dzīvojot Nīderlandē

Kam ir tiesības strādāt Nīderlandē?

Citā dalībvalstī ir tiesības dzīvot un strādāt cilvēkiem no šādām Eiropas valstīm: Beļģijas, Kipras, Dānijas, Vācijas, Igaunijas, Somijas, Francijas, Grieķijas, Ungārijas, Īrijas, Itālijas, Latvijas, Lihtenšteinas, Lietuvas, Luksemburgas, Maltas, Nīderlandes, Norvēģijas, Austrijas, Polijas, Portugāles, Slovēnijas, Slovākijas, Spānijas, Čehijas, Apvienotās Karalistes, Īslandes un Zviedrijas. Šīs valstis ir Eiropas Ekonomiskās zonas dalībnieces. Tas nozīmē, ka to pilsoņi var dzīvot un strādāt, kur vēlas, un viņiem ir nepieciešama tikai uzturēšanās atļauja. Tas attiecas arī uz Šveices pilsoņiem; ar Šveici ir noslēgta atsevišķa vienošanās.

Kas jums vajadzīgs?

Ja vēlaties dzīvot un strādāt Nīderlandē, jums jābūt:

- derīgai pasei,
- veselības apdrošināšanai (ja gribat uzturēties ilgāk par sešiem mēnešiem),
- adekvātiem ienākumiem.

Uzturēšanās atļauja/reģistrācijas apliecinājums Eiropas Savienības pilsoņiem
Pilsoņiem no EEZ dalībvalstīm vai no Šveices, kuri vēlas uzturēties Nīderlandē ilgāk par trim mēnešiem vai kuri jau ir uzturējušies Nīderlandē ilgāk par trim mēnešiem, ir jāreģistrējas Imigrācijas un naturalizācijas dienestā (Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)). IND ir organizācija, kas īsteno holandiešu imigrācijas politiku. Ir ieteicams reģistrēties, lai iegūtu likumīgas uzturēšanās apliecinājumu. Dažreiz darba devēji to prasa pirms līguma noslēgšanas, taču dažreiz šāds apliecinājums ir nepieciešams, lai atvērtu kontu bankā. Rumānijas un Bulgārijas pilsoņi nevar reģistrēties, taču var no IND pieprasīt likumīgas uzturēšanās apliecinājumu (uzturēšanās dokumentu).

Ierobežojumi

Cilvēki no Rumānijas un Bulgārijas nedrīkst strādāt, ja vien viņu darba devējam nav viņu darba atļaujas. Darba atļaujas lūgums jāiesniedz darba devējam, ne darba ņēmējam. Par darba atļauju izsniegšanu vai atteikšanu Nīderlandē atbild Darba ņēmēju apdrošināšanas aģentūra (Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV)).

Kā reģistrēties Imigrācijas un naturalizācijas dienesta (Immigratie en Naturalisatiedienst – IND)?

1. Jāreģistrējas dzīves vietā esošajā pašvaldības padomē.
2. Pēc reģistrācijas pašvaldības padomē jāzvana IND un jāpiesaka apmeklējums.
3. Jāsaņem vēstule no IND ar apmeklējuma apstiprinājumu. Šai vēstulei ir pievienota reģistrācijas veidlapa.
4. Mājās veidlapa jāaizpilda un jāsavāc prasītie dokumenti.
5. Jādodas uz IND biroju reģistrēties.
6. IND pārbauda reģistrāciju un izsniedz reģistrācijas apliecību.

Ar IND var sazināties pa tālruni 0900-123 45 61 (€ 0,10 par vienu minūti) darba dienās no plkst. 09.00 līdz 17.00. No ārvalstīm jāzvana +31 20 889 30 45 (šis numurs nav pieejams, zvanot no Nīderlandes). Lai vienotos par apmeklējumu, izvēlieties opciju "afsprakenlijn" (apmeklējumu līnija).

Attiecībā uz algu, darba nosacījumiem, tiesībām uz dzīvesvietu, profesionālo apmācību, sociālo apdrošināšanu un līdzdalību arodbiedrībās pilsoņiem no EEZ dalībvalstīm un Šveices, kuri strādā Nīderlandē, ir tās pašas tiesības, kādas ir holandiešu pilsoņiem. Lai iegūtu plašāku informāciju, apmeklējiet www.ind.nl.

Cilvēki no Rumānijas un Bulgārijas var saņemt likumīgas uzturēšanās apliecinājumu no IND (www.ind.nl). Tiklīdz veidlapa ir aizpildīta, tā jāiesniedz vienā no IND birojiem. Pirms došanās uz turieni vispirms par apmeklējumu jāvienojas ar vietējo IND biroju, zvanot 0900-123 45 61 (tālruņa saruna maksā € 0,10 par vienu minūti), – jums pateiks, kādai informācijai jābūt līdzī šajā apmeklējumā.

Apvienotais nodokļu un sociālās apdrošināšanas numurs (pilsoņa darba numurs)
Pirms faktisko darba gaitu uzsākšanas Nīderlandē jums ir nepieciešams apvienotais nodokļu un sociālās apdrošināšanas numurs (pilsoņa darba numurs; burgerservicenummer (BSN) holandiešu valodā). Ja meklējat darbu vai sākat strādāt, visi (iespejamie) darba devēji un nodarbinātības aģentūras prasīs šo numuru. Pilsoņa darba numuru var saņemt pilsētas domē (stadhuis) tajā pašvaldībā, kurā dzīvojat. Ja vēlaties dzīvot Nīderlandē ne ilgāk par trim mēnešiem, jūs varat pieprasīt sofi (nodokļu un sociālās apdrošināšanas) numuru kādā no nodokļu inspekcijām. Tas uz jums attiecas arī tādā gadījumā, ja gatavojaties Nīderlandē strādāt, bet ne dzīvot. Lai iegūtu plašāku informāciju par nodokļu inspekcijām un to adresēm, lūdzu, apmeklējiet www.belastingdienst.nl vai zvaniet 0800-05 43 (Nīderlandē) vai +31 55 538 53 85 (no ārvalstīm).

Kurš kopa ar jums var parcelties uz Nīderlandi?

Jūsu ģimenes locekļi un radnieki, kuri ir jūsu apgādībā, piemēram, bērni. Viņiem ir tādas pašas tiesības kā jums.

3. Darba meklēšana

Darba meklējumus ieteicams uzsākt pirms došanās uz Nīderlandi. Šajā ziņā jums var palīdzēt konsultants no Eiropas darba mobilitātes portāla (EURES) jūsu izcelsmes valstī. EURES ir Eiropas nodarbinātības dienestu tīkls, tam ir pašam sava tīmekļa vietne ar brīvo darba vietu sarakstu www.ec.europa.eu/eures. Šajā vietnē turklāt varat ievietot savu CV.

Pirms došanās ceļā

Pirmais solis: noskaidrojiet, kāds darbs ir piemērots cilvēkam ar jūsu profesionālo apmācību vai izglītību. Tādēļ ir noderīgi lūgt diploma (-u) izvērtējumu savā izcelsmes valstī, izmantojot holandiešu kriterijus. Tādā gadījumā holandiešu darba devējs gūs tūlītēju un patiesu priekšstatu par jūsu zināšanām un prasmēm.

Nīderlandē

Jūs varat lūgt sava (ārvalstu) diploma izvērtējumu arī Nīderlandē. UWV WERKbedrijf jūsu lūgumu nodos kompetentajām iestādēm, kuras pārbaudīs jūsu lietas autentiskumu un pilnīgumu. Šis process aizņems astoņas līdz deviņas nedēļas laika. Ja jums jau ir darba izredzes Nīderlandē, jūs varat sazināties ar Informatiecentrum DiplomaWaardering (Diplomu vērtēšanas informācijas centrs – IcDW) tieši, lai jūsu diploms tiktu izvērtēts tur, bez UWV WERKbedrijf starpniecības. Lai iegūtu informāciju par ārvalstu diploma izvērtēšanu, apmeklējiet www.idw.nl.

UWV WERKbedrijf

Darba meklēšana Nīderlandē bieži sākas organizācijā UWV WERKbedrijf. UWV WERKbedrijf palīdz jums atrast darbu, kā arī sniedz konsultācijas, informāciju un palīdzību. Lai iepazītos ar brīvo darba vietu sarakstu un citu informāciju, apmeklējiet www.werk.nl.

Īslaicīgas nodarbinātības aģentūras

Nīderlandē ir daudz īslaicīgas nodarbinātības aģentūru; ar to pārskatu varat iepazīties vietnē www.uitzendbureau.pagina.nl. Ja nerunājat holandiešu valodā, iespējams, labāk ir vērsties īslaicīgas nodarbinātības aģentūrās, kuras īpaši paredzētas ārvalstu darba ņēmējiem. Ar šo aģentūru pārskatu varat iepazīties vietnē www.werk.nl/eures.

Būtībā īslaicīgas nodarbinātības aģentūras piedāvā tikai īslaicīgus darbus, taču tie var izvērsties pastāvīgā nodarbinātībā.

Internets

Bez UWV WERKbedrijf tīmekļa vietnes (www.werk.nl) ir daudz citu vietņu, kurās var gūt pārskatu par brīvajām darba vietām. Lai apskatītu šo sarakstu, apmeklējiet www.vacature.overzicht.nl un www.werk.startpagina.nl.

Darba sludinājumi

Daudz darba sludinājumu ir holandiešu laikrakstos, jo īpaši sestdienas numuros. Valsts laikraksti ir NRC Handelsblad, Trouw, De Volkskrant, De Telegraaf un Algemeen Dagblad.

Hipotētiski iesniegumi

Hipotētiski iesniegumi Nīderlandē ir plaši izplatīta parādība. Pat ja piesakāties uzņēmumā, kurā šobrīd nav nevienas brīvas darba vietas, jūsu iesniegums bieži tiks pievienots kartotēkai līdz brīdim, kad atbrīvosies piemērota darba vieta. Informāciju par konkrētiem uzņēmumiem jūs varat saņemt Tirdzniecības kamerā (Kamer van Koophandel, www.kvk.nl) vai arī vēstniecībā vai konsulātā savā izcelsmes zemē. Pirms iesnieguma nosūtīšanas ir ieteicams sazināties ar

uzņēmumu, kas jūs ieinteresējis, lai varētu iegūt papildu informāciju. Pajautājiet arī to, kam adresējama jūsu vēstule.

Pieteikuma vēstules

Vēlams pieteikuma vēstules rakstīt holandiešu valodā, ja vien sludinājumā nav norādīts, ka vēstules citā valodā tiks pieņemtas. Vēstulēm jābūt drukātām. Nīderlandē pieteikuma vēstules parasti ir īsas, lakoniskas un konkrētas. Jums jānorāda, kādēļ piesakāties un kādēļ uzskatāt, ka atbilstat šim darbam. Īerasti tiek norādīts arī tas, ka priecāsities par iespēju apspriest savu pieteikumu personiskā intervijā.

Pieteikšanās procedūra

Pieteikšanās procedūra ir atkarīga no jūsu meklētā darba veida. Darba devējiem, kuri meklē lauksaimniecības un nekvalificētu darbu strādniekus, patīk tikties ar kandidātu personīgi. Protams, darba devējs sapratīs, ka nevarat braukt uz Nīderlandi tikai darba intervijas dēļ, tādēļ arī jūs vispirms sūtāt vēstuli. Standarta procedūra strādnieku gadījumā ar augstāku izglītību, kā arī vidējā un augstākā līmeņa vadības personāla gadījumā paredz drukātu pieteikuma vēstuli ar CV.

Curriculum Vitae

Nīderlandē Curriculum Vitae (CV) ir īss un konkrēts. Izglītību/profesionālo apmācību un darba pieredzi parasti uzskaita hronoloģiskā secībā. Mēģiniet iztikt ar vienu A4 formāta lapu (augstākais, divām). Holandiešu CV tiek minēti tikai datumi un faktiskā informācija – motivācija tiek aprakstīta vēstulē. Holandiešu darba devēji dod priekšroku īsam un lakoniskam CV, tādēļ neietveriet tajā informāciju, kas neattiecas uz darbu, uz kuru piesakāties. Tomēr vaļasprieku un sociālās aktivitātes holandiešu darba devēji uzskata par nozīmīgu informāciju, tādēļ iekļaujiet to CV. Mēģiniet uzskaitīt tādas aktivitātes, kas ir saistītas ar darbu, uz kuru piesakāties. Piemēram, nodarbošanās ar kādu komandu sporta veidu var liecināt, ka spējat strādāt komandā. Pielāgojiet savu CV katrai konkrētajai brīvajai darba vietai, uz kuru atsaucaties. Jums nav jāiekļauj atsauksmes vai diplomu kopijas, jo darba devējs šos dokumentus lūgs uzrādīt tikai vēlāk. Jūsu CV jābūt šādai informācijai (minētajā secībā):

- personas dati;
- izglītība un profesionālā apmācība (tostarp nozīmīgi kursi);
- darba pieredze (ar precīziem datumiem);
- vaļasprieki un intereses.

Europass

Meklējot darbu vai vēloties studēt Eiropā, ir svarīgi norādīt, ko jūs zināt un kādas ir jūsu spējas. Europass šajā ziņā ir ļoti noderīgs.

Europass izsniedz Eiropas Curriculum Vitae (Europass CV), ko lieto visā Eiropā. Papildus šim CV Europass nodrošina arī praktiskus dokumentus par valodas prasmēm, darba pieredzi un diplomiem. Ja vēlaties uzzināt vairāk par Europass, apmeklējiet Nacionālo Europass centru (NEC) savā valstī.

Darba intervija

Darba intervijā darba devēji īpaši interesēsies par jūsu motivāciju un pieredzi. Gatavojieties jautājumam par to, kādēļ izvēlējāties tieši šo uzņēmumu. Tāpat darba devēji bieži lūdz kandidātiem nosaukt virkni pozitīvo un negatīvo rakstura iezīmju. Darba intervijas parasti vada viens vai divi intervētāji. Dažreiz šo procesu veido divas vai trīs interviju kārtas. Tikšanās beigās jums būs iespēja uzdot savus jautājumus. Darba devēji novērtē, ja izmantojat šo izdevību, tādēļ sagatavojieties labi šai daļai.

Nodarbinātības veidi

Nīderlandē jūs var nodarbināt apmaksātā darbā pie holandiešu darba devēja (tieši vai ar nodarbinātības aģentūras starpniecību), jūs var norīkot darbā un jūs varat būt pašnodarbinātā persona. Svarīgi, lai jums būtu skaidrs nodarbinātības raksturs, jo tas nosaka nodarbinātības noteikumus, ienākuma nodokļa maksāšanas kārtību un jautājumu, vai uz jums attiecas holandiešu apdrošināšanas shēmas.

Apmaksāts darbs

Ja jums ir apmaksāts darbs, uz nodarbinātību attieksies holandiešu noteikumi. Jūsu darba devējs nomaksā algas nodokli un apdrošināšanas shēmu sociālās apdrošināšanas prēmijas.

Apdrošināšana sedz bezdarbnieka, slimības atvaļinājuma un darba nespējas pabalstus. Kā apmaksāta darba darbinieks jūs ieņemat tādu pašu stāvokli kā holandiešu tautības darbinieki. Ja iekārtojaties darbā ar holandiešu nodarbinātības aģentūras starpniecību, spēkā būs arī šādi noteikumi:

- nodarbinātības aģentūra nedrīkst prasīt jums naudu par iekārtošanu darbā;
- nodarbinātības aģentūrai jāinformē jūs rakstveidā jau iepriekš par nodarbinātības noteikumiem izvēlētajā darba vietā;
- jums maksās saskaņā ar vai nu nodarbinātības aģentūras, vai arī uzņēmuma, kurā strādājat (ja nodarbinātības aģentūrai nav kolektīvā darba līguma), kolektīvo darba līgumu (CAO).

Norīkojums darbā

Ir trīs dažādi iespējamā norīkojuma darbā veidi:

- jūs savā valstī strādājat uzņēmumā, kas jūs norīko darbā uz holandiešu uzņēmumu (filiāli);
- jūs strādājat Nīderlandē ar savas valsts nodarbinātības vai norīkošanas darbā aģentūras starpniecību;
- jūs savā valstī strādājat uzņēmumā, kas veic darbu Nīderlandē.

Pamatnoteikums ir tas, ka jūs strādājat saskaņā ar savas valsts nodarbinātības noteikumiem.

Turklāt ir virkne nodarbinātības noteikumu, kas ir spēkā Nīderlandē, proti, darba laiks un pārtraukumi; brīvdienas; alga; noteikumi un nosacījumi, kas attiecas uz īslaicīgu darbu ar nodarbinātības aģentūras starpniecību; veselība, drošība un higiēna darba vietā; aizsardzības pasākumi grūtniecības, nesēn bijušu dzemdību, bērnu un jauniešu gadījumā; vienlīdzīga attieksme.

Pašnodarbinātās personas statuss

Ja kļūstat par pašnodarbinātu personu, jūs varat noteikt savus nodarbinātības noteikumus, piemēram, stundas likmi, kadu prasāt. Jums jāparūpējas arī par apdrošināšanu slimības, bezdarba vai darba nespējas gadījumā. Tāpat jums jākārtos savī nodokļu maksājumi. Ja vēlaties būt pašnodarbinātā persona Nīderlandē, jums vajadzīga deklarācija, ko uzrādīt klientiem. Šo deklarāciju jūs varat iegūt divējādi:

- jūs esat pašnodarbinātā persona savā valstī. Tādā gadījumā jūs varat pieprasīt no vietējām varas iestādēm deklarāciju, kurā apstiprināts, ka esat pašnodarbinātā persona. Kad jūsu rīcībā ir šāda deklarācija, jūs varat uzsākt darbu Nīderlandē kā pašnodarbinātā persona. Ievērojiet: tas ir spēkā vienīgi tādā gadījumā, ja strādājat ar vairākiem klientiem Nīderlandē. Ja strādājat tikai vienam klientam, atbilstoši holandiešu likumdošanai jūs esat apmaksāts darbinieks;
- jūs varat pieprasīt Verklaring arbeidsrelatie (Neatkarīga darbu uzņēmēja statusa deklarācija – VAR) no Belastingdienst (Nodokļu administrācija). Šādu deklarāciju jūs varat pieprasīt, ja strādājat, piemēram, galdniecības vai programmatūras izstrādes darbus. Jūs nevarat šo deklarāciju pieprasīt komercdarbībai, piemēram, produktu iepirkšanai un pārdošanai. Ja veicat dažādu veidu darbus (piemēram, tulks un saskarsmes konsultants), jums nepieciešams pieprasīt deklarāciju

attiecībā uz katru atsevišķo darba veidu. Jums nav noteikti jāpieprasa deklarācija, taču klients var lūgt tādu uzrādīt.

Papildu informācija

Ja jums ir kādi jautājumi par Verklaring arbeidsrelatie, jums jāsažinās ar Belastingdienst vietnē www.belastingdienst.nl vai pa tālruni 0800-05 34 vai +31 55 535 385 (ja zvanāt no ārvalstīm).

Sezonas darbs

Darba meklētājiem, kuri ir ieinteresēti darbā lauksaimniecības sektorā, ir iespēja reģistrēties CV datu bankā vietnē www.seasonalwork.nl.

Kolektīvie vai individuālie darba līgumi

Kolektīvs darba līgums (CAO) ir līgums starp arodbiedrībām un darba devējiem par nodarbinātības noteikumiem konkrētā uzņēmumā vai sektorā. Šie līgumi attiecas uz visiem darbiniekiem uzņēmuma ietvaros, ne tikai uz arodbiedrību biedriem. Kolektīvajos darba līgumos ir iekļauti nolīgumi par dažādiem jautājumiem, tādiem kā alga, darba apmaksas gradācija, darba laiks, dežūru grafiki, maiņu darbs, brīvdienas, papildu atlīdzība par virsstundu darbu, darba nosacījumi un pensija. Nolīgumi kolektīvā darba līguma ietvaros vienmēr ietekmē individuālos darba līgumus. Individuāls darba līgums ir līgums starp jums un jūsu darba devēju. Darba devēja juridisks pienākums ir noteiktus jautājumus fiksēt rakstveidā, piemēram, algas izraksta veidā vai atsevišķā vēstulē. Pašsaprotamākā opcija ir darba līgums rakstveidā. Tajā ir iekļauta šāda informācija:

- darba devēja un darba ņēmēja vārds un adrese;
- vieta (-as), kurās jāveic darbs;
- darba ņēmēja amats vai konkrētā darba raksturs;
- darba līguma spēkā stāšanās datums;
- darba līguma termiņš, ja tas nav beztermiņa līgums;
- tiesības uz brīvdienām vai arī veids, kādā tās tiek noteiktas;
- alga un tas, cik bieži to izmaksā (periods);
- standarta darba dienas vai darba nedēļas garums;
- informācija par ieguldījumiem pensiju fondā;
- informācija par pagaidu līgumu, ja tas ir piemērojams;
- spēkā esošais kolektīvais darba līgums;
- informācija par izmēģinājuma periodu, ja tāds ir spēkā;
- darba uzteikuma periods vai veids, kādā tas tiek noteikts.

Dažu šajā sarakstā minēto pozīciju gadījumā līgumā ir nepieciešama tikai atsauce uz kolektīvo darba līgumu (CAO), kas attiecas uz visu sektoru. Piemēram, tas attiecas uz tiesībām uz brīvdienām, darba uzteikuma periodu, algas, ienākumu un/vai darba laika līmeni (pieņemot, ka kolektīvais darba līgums sevī ietver šādus nolīgumus).

Pastāvīgs vai pagaidu līgums

Būtībā ir divu veidu līgumi: pastāvīgs un pagaidu. Pastāvīgs līgums ir spēkā neierobežotu periodu, pagaidu līguma termiņš var būt dažas dienas vai mēneši – līdz vienam gadam. Pagaidu līguma darbība automatiski tiek pārtraukta, beidzoties nolīgtajam periodam.

Minimālā alga

Kā darba ņēmējam Nīderlandē jums ir tiesības saņemt vismaz likumā noteikto minimālo algu. Darbiniekiem, kuri ir jaunāki par 23 gadiem, ir noteikta minimālā jauniešu alga. Šīs summas ir norādītas Sociālo lietu un nodarbinātības ministrijas tīmekļa vietnē (www.szw.nl vai

www.employment.gov.nl). Minimālā alga attiecas uz pilnu darba nedēļu (bez virsstundu darba). Ja strādājat nepilnu laiku, jums tiks izmaksāta proporcionāli aprēķināta alga. Atkarībā no vienošanās par algas izmaksu, jūs saņemsiet algu reizi nedēļā, reizi mēnesī vai reizi četrās nedēļās. No sava darba devēja jūs saņemsit algas izrakstu, lai varētu pārbaudīt izmaksāto summu.

Brīvdienas

Ikvienam darba ņēmējam Nīderlandē ir tiesības uz pilnībā apmaksātām brīvdienām. Tiesības uz brīvdienām uzkrājas visa gada laikā. Minimālais brīvdienu skaits, uz kādu jums ir tiesības pēc viena gada, ir četrkārtš nolīgto dienu skaits, kādu strādājat nedēļā (parasti $4 \times 5 = 20$ dienas). Ja vēl neesat pie darba devēja nostrādājis gadu, brīvdienu skaits, kādu jums ir tiesības saņemt, tiks aprēķināts proporcionāli.

4. Darba vietā

Darba nosacījumi

Darba laiks un pārtraukumi. Lai aizsargātu veselību un drošību darbā, spēkā ir konkrēti noteikumi par darba laiku un pārtraukumiem. Tie attiecas uz visiem darbiniekiem. Ja jūs esat pašnodarbinātā persona, uz jums šie noteikumi neattiecas, ja vien nepastāv risks trešām pusēm, piemēram, ceļu satiksmē. Tādā gadījumā jums jāievēro minimālais atpūtas stundu skaits. Laiks, kuru pavadāt darba vietā, tiek ieskaitīts darbā, tādēļ, piemēram, gaidīšana uz klientiem arī tiek uzskatīta par darba laiku.

Dažādos darbos pieļaujama darba laiks un nepieciešamais atpūtas laiks ir atšķirīgs. Vispārīgi runājot, jūs nedrīkstat strādāt ilgāk par desmit stundām vienā darba periodā un vidēji 45 stundām nedēļā. Laiku pa laikam ir pieļaujams virsstundu darbs. Tāpat jums katru dienu jābūt vienpadsmit stundu ilgam atpūtas laikam (ko reizi nedēļā drīkst saīsināt līdz astoņām stundām) un 36 secīgu stundu ilgam atpūtas laikam reizi nedēļā. Jums ir tiesības uz tiem pārtraukumiem. Uz nakts maiņu darbu attiecas stingri noteikumi. Ja strādājat naktī, jūs drīkstat strādāt vidēji ne vairāk par četrdesmit stundām nedēļā. Pēc nakts maiņas jums jābūt četrpadsmit stundu ilgai atpūtai, un pēc ne vairāk kā septiņām nakts maiņām jums jāatpūšas vismaz 48 stundas. Īpaši noteikumi attiecas uz mūziķiem, medicīnas speciālistiem un darba ņēmējiem transporta sektorā un piekrastes rūpniecībā; šos noteikumus varat lasīt vietnē www.szw.nl.

Darba drošība

Jūsu darba devējam jāgarantē droša un veselīga darba vide. Pēc iespējas jāizslēdz nelaimes gadījumu un slimību risks. Ja joprojām pastāv bīstamu situāciju risks, jūsu darba devējam jāpieāvā individuālās aizsardzības līdzekļi (tādi kā ķivere vai aizsargbrilles). Jūsu pienākums ir lietot šos līdzekļus; arī jūs atbildat par darba drošību.

Vienlīdzīga attieksme

Holandiešu likumdošana aizliedz atšķirīgu attieksmi pret cilvēkiem, pamatojoties uz reliģiju, personisku vai politisku pārliecību, rasi, dzimumu, tautību, seksuālo orientāciju, ģimenes stāvokli, darba laiku (pilns vai nepilns darba laiks), invaliditāti vai hronisku slimību, līguma veidu (pastāvīgs vai pagaidu līgums) vai vecumu. Jūsu darba devējs nedrīkst diskriminēt darbiniekus atbilstoši kādam no šiem pamatojumiem, nedz pieņemot darbā, nedz piešķirot priekšrocības, nedz atbrīvojot no darba.

Vienlīdzīga samaksa

Vienāds darbs ir vienādi jāatlīdzina. Atšķirībai algās nedrīkst būt nekādas saistības ar tādiem faktoriem kā dzimums, rase, tautība, invaliditāte vai hroniska slimība, darba stundu skaits vai

pagaidu līgums. Vienāds darbs arī atšķirīgās darba vietās ir jāatlīdzina vienādi. Jūsu darba devējs nedrīkst izmantot darba ņēmēju, kurš ir gatavs veikt tādu pašu darbu par zemāku algu nekā cits darbinieks. Tas nenozīmē, ka visi, kuri dara vienu un to pašu darbu, saņem vienādu algu. Darba devējs darbiniekam ar pieredzi var maksāt lielāku algu nekā, piemēram, jauniesācējam.

Obligatā identifikācija

Uzsākot darbu, jūsu darba devējs lūgs jums uzrādīt derīgu personas apliecības oriģinālu. Jūsu darba devēja pienākums ir pārbaudīt tās autentiskumu un derīgumu un saglabāt tās kopiju. Personas apliecībai vienmēr jābūt jums līdzī, jo tā ir jāuzrāda, piemēram, Belastingdienst (Nodokļu administrācija) vai Arbeidsinspectie (Veselības un darba drošības inspekcija) pārbaūžu laikā. Tas ir spēkā arī tad, ja strādājat ar nodarbinātības aģentūras vai apakšuzņēmēja starpniecību vai esat pašnodarbinātā persona.

Derīga personas apliecība ir EEZ valsts izdota pase, Eiropas personas apliecība vai nepilsoņa personas apliecība (vreemdelingendocument). Autovadītāja apliecība nav derīga personas apliecība, uzsākot darbu, jo tajā nav norādīta valstspiederība un nekas nav minēts par jūsu uzturēšanās tiesībām.

Ekspluatācija un cilvēku tirdzniecība

Ja jūs esat spiests strādāt nedrošos apstākļos, saņemat neproporcionāli zemu algu vai strādājat ārkārtēji ilgu darba laiku, tas ir uzskatāms par ekspluatāciju. Ja tas vēl saistīts ar piespiešanu vai ir faktu sagrozījuma rezultāts, to var uzskatīt par cilvēku tirdzniecību. Cilvēku tirdzniecības upuri var vērsies pēc palīdzības. Piespiešana pastāv tādā gadījumā, ja:

- jūs pats (-i) neorganizējat braucienu un nekārtojāt vajadzīgos dokumentus, un jūsu pase vai ceļojuma dokumenti nav jūsu rīcībā;
- ļaunprātīgi tiek izmantotas jūsu bailes no deportācijas, nelegāli uzturoties Nīderlandē;
- jums jāatdod nepamatoti liela daļa no saviem ienākumiem;
- jums jāmaksā relatīvi liels parāds;
- jums ir ierobežota pārvietošanās brīvība un ir jāstrādā atbilstoši trešās puses norādījumiem;
- jūs vai jūsu ģimene esat šantāžas vai izspiešanas upuri.

Ja jūs esat cilvēku tirdzniecības upuris, jūs varat ierosināt "B9 shēmu". Īsumā sakot, tā jums dod tiesības:

- uz apdomāšanas periodu līdz pat trim mēnešiem, lai izlemtu, vai vēlaties iesniegt sūdzību;
- uz pagaidu uzturēšanās atļauju kriminālizmeklēšanas un lietas ierosināšanas laikā pret aizdomās turētajiem;
- uz sociālo nodrošinājumu, tādu kā mājvieta, pabalsts un medicīniskā aprūpe;
- upuri, kuri ir iesnieguši sūdzību par cilvēku tirdzniecību un/vai ir tādās liecinieki, sava uzturēšanās atļaujas termiņa laikā drīkst strādāt.

Cilvēku tirdzniecības upuri par to var ziņot policijai vai Arbeidsinspectie (Veselības un darba drošības inspekcija). Lai saņemtu palīdzību un informāciju, gan vīrieši, gan sievietes var sazināties ar Stichting tegen vrouwenhandel (Fonds pret sieviešu tirdzniecību – STV). Šis fonds organizē un koordinē cilvēku tirdzniecības (iespējamo) upuru sākotnējo aprūpi un iniciē palīdzības sniegšanu. Jūs varat sazināties ar palīdzības dienestu pa e-pastu stv@opvang.nl vai pa tālruni +31 33 448 11 86.

5. Sociālās apdrošināšanas shēmas un noteikumi

Ja jums ir pastāvīgs darbs, uz jums attiecas virkne holandiešu sociālās apdrošināšanas shēmu. Šajā nodaļā plaši izklāstīts, ko tas jums nozīmē.

Pilnība apmaksāts slimības atvaļinājums

Ja jūs esat slims (-a), jūsu darba devēja pienākums ir turpināt divus gadus izmaksāt jums algu. Jūs saņemsit vismaz 70% no savas algas. Dažreiz kolektīvajā darba līgumā ir paredzēts, ka pirmās dažas dienas, kad neierodaties darbā slimības dēļ, jums netiek maksāts. Ja slimības laikā beidzas jūsu līguma termiņš, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (Darba ņēmēju apdrošināšanas administratīvā aģentūra – UWV) pārņems jūsu algas izmaksāšanas pienākumu. Kā darba ņēmējam jūsu pienākums ir sekmēt savu atveseļošanos. Ja jūs tā nedarāt, darba devējs var pārtraukt jums izmaksāt algu un gala rezultātā atbrīvot jūs no darba. Tādā gadījumā jums slimības gadījumā nebūs tiesību uz slimības pabalstu no Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen.

Darba nespēja

Ja slimojat ilgāk nekā divus gadus un jums nav izdevies atgriezties darbā, jums var būt tiesības uz darba nespējas pabalstu. Tas ir atkarīgs no darba, kādu vēl joprojām spējat darīt. UWV pieņems lēmumu par to, vai jums ir tiesības uz šādu pabalstu, kā arī par šāda pabalsta summu.

Veselības apdrošināšana

Ikviens pienākums ir veikt veselības apdrošināšanu. Jūs to varat darīt kādā no daudzajām holandiešu veselības apdrošināšanas sabiedrībām. Noteiktā prēmija ir ap € 1 100 vienai personai vienā gadā. Dažos gadījumos jūs varat apdrošināties pie ārvalstu apdrošinātāja, ar nosacījumu, ka šāda apdrošināšana atbilst holandiešu likumdošanai. Lai saņemtu atbildes uz jautājumiem par pienākumu veikt veselības apdrošināšanu, lūdzu, sazinieties ar sabiedriskās informācijas dienestu Postbus 51 pa tālruni 0800-80 51 vai +31 10 428 95 51 (ja zvanāt no ārvalstīm).

Bezdarbs

Ja zaudējat darbu no jums neatkarīgu iemeslu dēļ un jums nav cita darba, jūs varat kvalificēties bezdarbnieka pabalstam. Prasība ir tāda, ka jābūt nostrādātiem vismaz sešiem mēnešiem. Pabalsta summa un tā izmaksāšanas ilgums ir atkarīgs no jūsu darba vēstures. Pabalsts vienmēr ir īslaicīgs. Ir svarīgi, lai jūs reģistrētos UWV WERKbedrijf, tiklīdz paliekat bez darba. UWV WERKbedrijf var jūs informēt par jūsu tiesībām un pienākumiem. Ja esat pašnodarbinātā persona, jūsu pienākums ir nokārtot savu apdrošināšanu pret bezdarbu. Lai saņemtu plašāku informāciju par sociālo apdrošināšanu, lūdzu, sazinieties ar UWV WERKbedrijf (biroju adreses skatiet www.werk.nl) vai ar UWV: www.uwv.nl.

Sociālā palīdzība

Nīderlandē jums jāspēj sevi uzturēt. Cilvēki, kuri to nespēs, saņems sociālo palīdzību savas dzīvesvietas pašvaldībā. Šai palīdzībai ir īslaicīgs raksturs, un tās mērķis ir, lai persona pēc iespējas drīzāk atsāktu sevi uzturēt ar apmaksātu darbu.

Jums būs tiesības saņemt sociālo palīdzību tikai konkrētos apstākļos. Attiecīgi jums nav tiesību uz sociālo palīdzību pirmos trīs savas uzturēšanās mēnešus. Ja ierodaties Nīderlandē darba meklējumos, jūs nevarat lūgt nekādu finansiālo atbalstu. Ja tomēr prasāt sociālo palīdzību, tam var būt negatīvas sekas attiecībā uz jūsu tiesībām uzturēties Nīderlandē.

Pensija

Tiklīdz jūs sākat dzīvot vai strādāt Nīderlandē, jums rodas tiesības uz pensiju. Vispārējā vecuma pensija (Algemeen Ouderdomspensioen – AOW) ir universāls minimālās pensijas nodrošinājums. Daudzi uzņēmumi veic arī ieguldījumus pensiju fondā, tādējādi nodrošinot saviem darbiniekiem papildu pensiju. Jūsu darba devējs jums par to var pastāstīt vairāk.

Bērna pabalsts

Ja dzvojat un strādājat Nīderlandē un jums ir bērni, kas ir jaunāki par 18 gadiem, tadā gadījumā jums ir tiesības uz bērna pabalstu. Kad paziņojat par bērna dzimšanu savas pašvaldības Civilo lietu dienestam (Dienst Burgerzaken), jūs automātiski saņemsit bērna pabalsta pieteikuma veidlapu. Ja, pārceļoties uz Nīderlandi, jums jau ir bērni, jums jāiesniedz bērna pabalsta pieteikums pašam (-ai). Lai iegātu plašāku informāciju, apmeklējiet vietni www.svb.nl.

Papildu informācija

Divas reizes gadā Sociālo lietu un nodarbinātības ministrija publicē brošūru, kurā uzskaitīti visi noteikumi un summas, kas attiecas uz sociālo apdrošināšanu. Šo brošūru jūs varat atrast vietnē www.szw.nl vai www.employment.gov.nl.

Uzkrāto valsts apdrošināšanas tiesību piešķiršana vai nodošana

Nīderlande ar daudzām valstīm ir noslēgusi savstarpējus līgumus par (jūsu valstī) uzkrāto tiesību piešķiršanu vai nodošanu Nīderlandei.

Tas nozīmē, ka var būt iespējams baudīt priekšrocības Nīderlandē,

Attiecīgo informāciju var saņemt pabalstu aģentūrās jūsu izcelsmes valstī. Tas var attiekties uz bezdarbnieka pabalstiem, bērna pabalstu, slimības un dzemdību atvaļinājuma pabalstiem, pensiju aprēķinu un izmaksu, apgādājamā pensiju apgādnieka nāves gadījumā un darba nespējas pensiju.

Lai iegātu plašāku informāciju, lūdzu, apmeklējiet vietni www.werk.nl/eures un www.belastingdienst.nl

Nodokļi

Ja jūs saņemat algu, jūsu darba devējs automātiski atvilks algas nodokli un iemaksās to Belastingdienst (Nodokļu administrācija) kopā ar jūsu sociālās apdrošināšanas prēmijām. Algas nodoklis ir ienākumu nodokļa avansa maksājums. Ar ienākumu nodokli tiek aplikti dažādi ienākumu avoti.

Ir trīs nodokļu iedalījumi:

- I iedalījums: ienākumi no darba un mājas īpašumtiesībām;
- II iedalījums: ienākumi no sentenciāliem procentiem;
- III iedalījums: ienākumi no ietaupījumiem un investīcijām.

Nodoklis, kuru maksājat par ienākumiem no darba un mājas īpašumtiesībām (I iedalījums), pakāpeniski palielinās atbilstoši ienākumu pieaugumam, tātad par lielākiem ienākumiem ir jāmaksā lielāks nodoklis. Lai saņemtu plašāku informāciju, zvaniet Nodokļu administrācijas privātpersonu apkalpošanas nodaļai (Belastingdienst Particulieren) pa tālruni 0800-05 43 vai apmeklējiet vietni www.belastingdienst.nl.

6. Dzīve Nīderlandē

Lai varētu strādāt Nīderlandē, jums kā EEZ valsts pilsonim nav nepieciešama uzturēšanās atļauja. Tomēr šāds dokuments var būt noderīgs.

Dažreiz darba devēji pirms līguma slēgšanas ar jums lūgs uzrādīt šo atļauju. Bankas šo dokumentu lūdz uzrādīt, kad atvērsiet kontu bankā. Arī citas oficiālās iestādes lūgs uzrādīt šo dokumentu. Jūs varat iesniegt uzturēšanās atļaujas pieteikumu Civilo lietu dienesta (Dienst Burgerzaken) Imigrācijas nodaļai savas dzīvesvietas pašvaldībā. EEZ dalībvalstu vai Šveices pilsoņiem, kuri vēlas uzturēties Nīderlandē ilgāk par trim mēnešiem vai kuri jau ir nodzīvojuši Nīderlandē ilgāk nekā trīs mēnešus, nepieciešams reģistrēties tikai IND. Vietnē www.ind.nl jūs varat atrast Uzturēšanās vedni ar visiem noteikumiem par uzturēšanos Nīderlandē.

Mājvieta

Ja vēlaties īrēt mājvieta, jūs varat reģistrēties dzīvokļu apgādes asociācijā. Ņemot vērā, ka bieži šīm asociācijām ir gari gaidītāju saraksti (jo īpaši lielajās pilsētās), nereti ātrāk var sameklēt mājvieta ar privātu īres aģentūru starpniecību. Parasti šīs aģentūras lūdz iemaksāt depozītu viena mēneša īres maksas apjomā. Likumā noteiktais uzteikuma periods ir vismaz viens mēnesis. Īrniekus Nīderlandē aizsargā Huurwet (Likums par īri). Attiecīgi mājvietai ir jāatbilst konkrētiem kritērijiem un jābūt labi uzturētai. Dažos gadījumos jūs varat kvalificēties finansiālam ieguldījumam īres maksā. Tas ir atkarīgs no jūsu ienākumiem un īres summas, kādu maksājat. Konsultējieties ar mājas īpašnieku vai pašvaldības domi vai apmeklējiet vietni www.huurtoeslag.nl. Lai iegūtu plašāku informāciju par holandiešu dzīvokļu apgādes politiku, apmeklējiet vietni www.vrom.nl.

Ja pārkat māju, jūs varat iegūt informāciju bankās vai no citiem finanšu pakalpojumu sniedzējiem (hipotēku brokeriem). Holandiešu tirgū hipotēku termiņš parasti ir trīsdesmit gadu, taču ir iespējams izvēlēties arī īsāku termiņu. Procenti, ko maksājat par hipotēku, ir atšķirīgi no jūsu ienākumu nodokļa. Jūs maksājat nekustamā īpašuma nodošanas nodokli sešu procentu apmērā.

Informāciju par mājvieta visieteicamāk lūgt tajā pašvaldības padomē, kurā vēlaties dzīvot. Vairumam pašvaldību padomju ir savas tīmekļa vietnes, kurās var atrast svarīgus tālruna numurus. Informāciju par mājvieta var iegūt arī publiskajās bibliotēkās. Tāpat var izmantot internetu.

Mājdzīvnieki

Ja pārceļaties no vienas ES dalībvalsts un citu dalībvalsti, jums nav vajadzīga muitas atļauja, lai pārvietotu savu īpašumu. Tas pats attiecas arī uz lielāko daļu mājdzīvnieku. Tomēr ir ieteicams pajautāt muitas iestādēm, vai uz konkrētiem dzīvniekiem neattiecas kādi īpaši ierobežojumi. Iespējams, jums ir vajadzīgs arī veselības sertifikāts attiecībā uz dzīvniekiem, kuri ir jaunāki par četriem mēnešiem, kā arī dokuments, kurā ir apliecināts, ka jūsu mājdzīvnieks ir potēts pret trakumsērgu (tādu dzīvnieku gadījumā, kuri ir vecāki par trim mēnešiem). Iespējams, uz jūsu mājdzīvnieku attieksies citi noteikumi, kad atgriezīsities savā izcelsmes zemē.

Naudas jautājumi

Jums nav nepieciešams pārcelt visas savas finanšu struktūras. Tomēr ir ieteicams atvērt bankas kontu Nīderlandē. Šajā nolūkā jums vajadzēs vismaz vienu oficiālu personas apliecību un uzturēšanās atļauju. Dažas bankas lūdz uzrādīt arī ienākumu apliecinājumu, piemēram, algas izrakstus.

Dzimšanas, nāves un laulību reģistrēšana

Dzimšanas, nāves, laulību gadījumi, jauna adrese un tamlīdzīgas izmaiņas norādītā laika periodā ir jāreģistrē pašvaldības reģistrā.

Ģimenes ārsti

Tīklīdz jūs pārcelsities uz Nīderlandi, jums ir jāpiereģistrējas ģimenes ārsta praksē. Jūs varat izvēlēties ģimenes ārstu savā reģionā. Lielākajā daļā ģimenes ārstu prakšu piedāvā iepriekš pieteiktas konsultācijas norunātajā laikā. Lai saņemtu ārstēšanu slimnīcā, jums vienmēr jābūt sava ģimenes ārsta norīkojumam. Vienīgie izņēmumi ir zobārstniecība un ārstēšanas negadījumu un neatliekamās palīdzības nodaļā lielākajās slimnīcās.

Automašīna

Ja ņemat līdzi savu automašīnu, jums tā jāreģistrē Rijksdienst voor wegverkeer (Valsts Ceļu satiksmes dienests – RDW). Jūs varat sazināties ar RDW pa tālruni numuru 0900-07 39 vai tīmekļa vietnē www.rdw.nl. Automašīna jums jāreģistrē sešu mēnešu laikā pēc ierašanās Nīderlandē, un jūsu pienākums ir maksāt holandiešu ceļa nodokli, kā arī jūsu automašīnai jābūt ar holandiešu valsts numura zīmi. Lai saņemtu valsts numura zīmi, vispirms jāveic transportlīdzekļa tehniskā apskate. Ja vēlaties uzturēties Nīderlandē ilgāk par gadu, autovadītāja apliecība jāapmaina pret holandiešu autovadītāja apliecību (pat tad, ja jums jau ir sārta ES autovadītāja apliecība). Jūs varat mainīt savu autovadītāja apliecību arī pēc gada, taču tad jums būs jāsniedz papildu informācija, piemēram, medicīniskā izziņa. Ja vēlaties strādāt holandiešu uzņēmumā par kravas automašīnas vadītāju, jums būs nepieciešama smagā preču pārvadāšanas transportlīdzekļa vadīšanas apliecība (vienlaikus ar parasto autovadītāja apliecību).

Transports

Nīderlande ir nosacīti maza un blīvi apdzīvota valsts. Bez automašīnām un dzelzceļa arī velosipēdi ir nozīmīgs pārvietošanās līdzeklis (iespējams, pat viens no labākajiem, jo īpaši lielajās pilsētās). Daudzi cilvēki brauc ar velosipēdu prieka un atpūtas dēļ.

Veikali

Galvenokārt veikali ir atvērti no otrdienas līdz piektdienai, no plkst. 9.00 vai 10.00 līdz plkst. 18.00. Pirmdienās (vai pirmdienu rītos) daudzi veikali ir slēgti. Sestdienās vairums veikalu strādā līdz plkst. 17.00. Vēlās iepirkšanās galvenokārt notiek ceturtdienās (lielākās pilsētās) vai piektdienās (mazpilsētās un ciematos). Lielpilsētu centros daudzi veikali ir atvērti arī svētdienās. Milzīgie lielveikali beidz darbu vakarā laikā starp plkst. 20.00 un 22.00.

Izglītības sistēma

Nīderlandē bērniem vecumā no pieciem līdz astoņpadsmit gadiem ir jāapmeklē skola. Tas attiecas uz visiem bērniem, kuri dzīvo Nīderlandē vai arī uzturas šeit ilgāku laiku, neatkarīgi no viņu tautības vai reliģijas. Īstenībā visi bērni apmeklē skolu, sākot no savas ceturttās dzimšanas dienas, lai varētu pakāpeniski pierast pie skolas. Skolā ar rotaļu starpniecību var uzlabot viņu holandiešu valodas sapratni un runas prasmes. Bērni, kuri mājās nerunā holandiešu valodā, it īpaši gūst labumu no šādas apmācības. Lai iegūtu plašāku informāciju par holandiešu izglītības sistēmu, apmeklējiet Izglītības, kultūras un zinātnes ministrijas tīmekļa vietni www.minocw.nl.

Ienākumi un dzīves dārdzība

Salīdzinājumā ar daudzām citām valstīm Nīderlandē dzīves dārdzība ir augsta. Vairums cilvēku lielu savu ienākumu daļu tērē mājokļa uzturēšanai. Consumentenbond (Patērētāju asociācija) var sniegt jums plašāku informāciju par dzīves dārdzību Nīderlandē. (www.consumentenbond.nl).

Valsts svētki

Nīderlandē ir divas valsts svētku dienas: 30. aprīlī Koninginnedag (Karalienes diena) un 5. maijā Atbrīvošanas diena. Ir virkne brīvdieņu, kuras ievēro lielākā daļa darba devēju: Jaungada diena (1. janvāris), Klusā piektdiena, Lieldieņu pirmdiena, Debesbraukšanas diena, Vasarsvētku pirmdiena, Ziemassvētku diena un 26. decembris.

Tas, vai šajās dienās varat neiet uz darbu, ir atkarīgs no darba devēju un darba ņēmēju vienošanās kolektīvajā darba līgumā vai arī no vienošanās jūsu darba līgumā. Labāk ir jautāt darba devējam, kuras ir jūsu brīvdienas. Ja brīvdienā strādājat, tas nenozīmē, ka jums automātiski ir tiesības uz papildu atļaidzību (laika vai naudas izpratnē). Likumdošana to nenosaka, tas ir atkarīgs no darba devēja un darba ņēmēja vienošanās. Lai iegūtu plašāku informāciju, pārskatiet kolektīvo darba līgumu vai savu darba līgumu.

Kultūras un sabiedriskā dzīve

Plašāku informāciju par kultūras un sabiedrisko dzīvi Nīderlandē jūs atradīsiet vietnē www.holland.com, piemēram, izstāžu un pasākumu kalendāru.

7. Noderīgas adreses

Ir daudz organizāciju, kas var sniegt palīdzību, ja vēlaties dzīvot un strādāt Nīderlandē.

Arbeidsinspectie (Veselības un darba drošības inspekcija)

Arbeidsinspectie pārbauda, vai darba devēji un darba ņēmēji ievēro darba drošības noteikumus. Ja jūsu darba devējs neievēro likumā noteiktās prasības attiecībā uz darba drošību, jūs kā darba ņēmējs varat iesniegt sūdzību. Vispirms jums jāmēģina atrisināt šo problēmu, runājot ar darba devēju. Arbeidsinspectie vienmēr mēģina saglabāt jūsu sūdzības anonimitāti. Lai iegūtu plašāku informāciju, apmeklējiet vietni www.arbeidsinspectie.nl.

UWV WERKbedrijf

UWV WERKbedrijf ir jūsu pirmais kontaktpunkts, meklējot darbu Nīderlandē. Jūs varat vērsties organizācijā UWV WERKbedrijf ar jautājumiem par atbrīvošanu no darba, kā arī iesniegt pieteikumu par bezdarbnieka pabalstu. Lielākajā daļā pašvaldību ir UWV WERKbedrijf birojs. Lai iegūtu plašāku informāciju par darbu Nīderlandē un UWV WERKbedrijf biroju adreses, apmeklējiet vietni www.werk.nl.

EURES

EURES (Eiropas nodarbinātības dienestu tīkls) ir Eiropas Komisijas, EEZ valstu nodarbinātības aģentūru un citu reģionālo un valsts institūciju, tādū kā arod biedrības un darba devēju organizācijas kopēja iestāde. EURES piedāvā informāciju, konsultācijas un nodarbinātības sekmēšanas pakalpojumus. Lai iegūtu plašāku informāciju, apmeklējiet vietni www.eures.europa.eu vai www.werk.nl/eures.

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

(Darba ņēmēju apdrošināšanas administratīvā aģentūra – UWV)

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen citu lietu starpā atbild par pabalstu izmaksu bezdarba, slimības, grūtniecības un darba nespējas gadījumā. Ar UWV var sazināties pa tālruni 0900-92 94 vai apmeklējot vietni www.uwv.nl (UWV nodaļu adreses).

Sociale Verzekeringsbank (Sociālās apdrošināšanas banka – SVB)

Citu lietu starpā Sociale Verzekeringsbank (SVB) atbild par valsts vecuma pensiju (AOW) un bērna pabalstu izmaksām. Lai iegūtu plašāku informāciju par organizāciju un shēmām, par kurām atbild SVB, apmeklējiet vietni www.svb.nl. Papildu informācija pa tālruni numuru +31 20 656 56 56.

Arodbiedrības

Arodbiedrības aizstāv darba ņēmēju intereses sarunās ar darba devējiem par nodarbinātības noteikumiem, kas tiek paredzēti kolektīvajā darba līgumā (CAO). Arodbiedrības sniedz saviem biedriem arī konsultācijas un atbalstu darba strīdu gadījumā. Lai redzētu visu arodbiedrību sarakstu (pieejams tikai holandiešu valodā), apmeklējiet vietni www.vakbond.nl.

Lielākās arodbiedrības Nīderlandē ir:

- Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) Apmeklējiet vietni www.fnv.nl vai zvaniet FNV pakalpojumu līnijā pa tālruni 0900-330 03 00 (€ 0,10 par vienu minūti; darba laiks pirmdienās, otrdienās un piektdienās no plkst. 12.30 līdz plkst. 16.00), vai rakstiet e-pastu: info@vc.fnv.nl.
- Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV). Apmeklējiet vietni www.cnv.nl vai zvaniet pa tālruni 0900-268 46 36 (€ 0,10 par vienu minūti). Jūs varat rakstīt arī e-pastu: cnvinfo@cnv.nl.
- Vakcentrale voor middengroepen en hoger personeel (MHP). Apmeklējiet vietni www.vakcentralemhp.nl, zvaniet pa tālruni +31 345 851 900 vai rakstiet e-pastu: info@vc-mhp.nl.

Juridisch Loket

Lai saņemtu bezmaksas juridisko informāciju un konsultāciju, sazinieties ar Juridisch Loket (Juridiskais palīdzības dienests). Viņu rīcībā ir informācija par lielāko daļu juridisko jautājumu, tostarp par jautājumiem, kas attiecas uz jūsu darbu. Viņi var jūs novirzīt arī uz citām iestādēm. Biroju adreses varat meklēt vietnē www.hetjl.nl. Vai varat zvanīt pa tālruni 0900-80 20 (€ 0,10 par vienu minūti).

Postbus 51

Postbus 51 ir holandiešu valdības publiskās informācijas centrs. Jūs varat vērsties šajā institūcijā ar visiem jautājumiem, kas attiecas uz valdību. Ar Postbus 51 var sazināties dažādos veidos: pa tālruni 0800-80 51 (bezmaksas zvans) vai, zvanot no ārvalstīm, pa tālruni +31 70 308 19 85 (standarta tarifs); pa e-pastu: vragen@postbus51.nl vai tīmekļa vietnē www.postbus51.nl.

Sociālo lietu un nodarbinātības ministrija (SZW)

Jautājumos par sociālo apdrošināšanu Nīderlandē jūs varat sazināties ar Sociālo lietu un nodarbinātības ministriju pa tālruni 0800-90 51 (bezmaksas zvans) vai, zvanot no ārvalstīm, pa tālruni +31 70 333 44 44. Lai iegātu plašāku informāciju, apmeklējiet vietni www.szw.nl vai www.employment.gov.nl.

UWV WERKbedrijf

Communicatie

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

www.werk.nl/eures

Šī publikācija nesniedz nekādas tiesības.

2009. gada decembris